

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА МОДРИЧА
Скупштина општине

СТРАТЕГИЈА ПАРТНЕРСТВА
ОПШТИНЕ МОДРИЧА

Октобар, 2007.

УВОД

Партнерство је „ однос заснован на раду “ који карактерише заједничко учешће, циљеви и интереси између појединаца (или групе грађана) и/или организација, гдје укључене стране блиско сарађују и дијеле специфична права и одговорности.

Партнерство није нужно правно заснован однос, тј. однос који је проистекао из неког уговора, већ однос утемељен на заједничким циљевима, одговорностима и интересу. Партнерство се још описује и као јединство заједничких циљева, гдје обје стране остварују корист од заједничког дјеловања и плодова успјеха.

Партнерство се дефинише и као однос у које двије или више страна, којима се циљеви подударују, остварују договор о подјели рада, ризика и резултата или добити. Имати праве људе у право вријеме који заједнички обављају праве ствари је оно чему тежимо када стварамо партнерство.

Партнерство се своди на људе који заједнички раде за добробит заједнице.

Партнерство се може дефинисати као институционализована интеракција између двије или више страна - гдје једну страну чини локална управа (или њена припадајућа или придружена институција), а другу страну чини грађанско друштво - радећи заједно у остваривању заједничког циља кроз креирање и спровођење активности које су усмјерене ка рјешавању заједнички идентификованих проблема и подјели одговорности за општи циљ.

Стога, свака партнерска активност, требала би да се заснива на ставу да :

- Укључени партнери дијеле заједнички циљ или визију;
- Укључени партнери доприносе цјелокупном спровођењу активности;
- Укључени партнери дијеле одговорност за цјелокупно спровођење активности.

Главна идеја која стоји у основи израде ове Стратегије, јесте стварање институционалног пута за сарадњу између локалне управе и грађана. Један од основних разлога за пожељност такве систематске сарадње јесте управо институционализација друштва и активније учествовање грађана у јавним процесима. Тиме се уједно добија и могућност за концентрисање ресурса и знања за остваривање циљева.

Наведено партнерство подразумијева и то да су партнери добро упознати са радним методама и активностима које се одвијају на другој страни и да могу разумјети процес доношења одлука свог партнера.

Због тога Општина Модрича израђује и плански документ комуницирања са грађанима.

Такође, успјех и одговорност за развој партнерства зависи и од позитивног става партнера, тако да је међусобно повјерење суштинска основа наведеног партнерског односа.

Не треба заборавити ни то да је значај наведеног партнерског односа и у томе што је он важан елемент самоодрживог развоја и круцијална веза у односу „ власт-грађани-привреда“.

Генерално посматрано, може се рећи да се добро партнерство гради на основу узајамног повјерења, поштивања независности партнера и активне сарадње.

Један од циљева имплементације ове Стратегије јесте стални развој међусобног повјерења између општине и грађана.

Важно је истаћи да имплементација ове Стратегије подразумијева читав процес, па се зато тај процес не може и не смије никако усредоточити само на израду ове Стратегије, већ је потребно створити општи утисак да је овај текст тек први корак у правцу њене стварне и комплетне имплементације.

Може се закључити да је ова Стратегија заправо искрени израз заједничког опредјељења Општине и грађана да раде у партнерству за добробит сваког појединца, а с тим и цијелог друштва.

ПРАВНА ПОЗАДИНА ЗА ПАРТНЕРСТВО

У складу да Европском повељом о локалној самоуправи (ЕПЛСУ) и Препорука које су затим услиједиле, законодавство у Босни и Херцеговини обухвата главне принципе учешћа грађана кроз ентитетске законе о локалној самоуправи и кроз друга законска акта која регулишу надлежности јединица локалне самоуправе.

У Републици Српској, Закон о локалној самоуправи обезбјеђује основу за различите облике учешћа грађана и развој партнерског односа између грађана и локалних власти. Према члану 2. став 2. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број:101/04, 42/05 и 118/05), *„локална самоуправа остварује се у општинама и градовима, а извршавају је грађани и органи јединица локалне самоуправе“*.

Члан 76. Закона регулише јавност рада органа локалне самоуправе, на начин који гарантује успостављање механизма за ефикасан политички надзор. Најважније одредбе које су везане за учешће грађана, садржане су у поглављу X којим се регулишу облици непосредног учешћа грађана у локалној самоуправи.

Правни основ за развој партнерства може се наћи и у другим законским прописима. На примјер: Закон о јавним набавкама БиХ („Службени гласник БиХ“, број :49/04) у члану 7. обавезује се Уговорни орган који спроводи процедуру јавне набавке да оснује комисију, допуштајући особама ван уговорног органа да буду чланови комисије. Из тог разлога, могуће је развити партнерски однос са грађанима и у оквиру овог сегмента рада локалних власти.

ПОТЕНЦИЈАЛНИ ПАРТНЕРИ

У развоју партнерства које се односи на успостављање стандарда у пружању услуга, локалне власти могу заједнички дјеловати са појединим грађанима, као и формалним или неформалним групама грађана (корисницима појединих услуга).

За партнерства у провођењу општинских задатака и одговорности на локалном нивоу, потенцијални партнери из сектора грађанског друштва су формално успостављене групе грађана:

- Невладине организације (НВО);
- Удружења грађана;
- Мјесне заједнице.

Партнерско међудјеловање на локалном нивоу-Допринос и резултати:

Допринос представља оно што партнери који међусобно дјелују, уграде у активност која има одлике партнерства. С друге стране, резултати представљају оно што добијају партнери укључени у дату активност, а могу се посматрати и као почетни потицај за успостављање партнерства.

<i>Допринос партнерству Организације грађанског друштва</i>	<i>Резултати партнерства Организације грађанског друштва</i>
<ul style="list-style-type: none"> • волонтеризам; • стручност, знање и искуство; • финансијски и др. ресурси; • добри контакти и искуство у раду са заједницом; • идеје; • легитимност. 	<ul style="list-style-type: none"> • повећан кредибилитет; • повећана „видљивост“; • повећана подршка заједнице; • побољшани капацитети, знање и људски ресурси/потенцијали; • легитимност; • остварени циљеви.

<i>Допринос партнерству-локалне власти</i>	<i>Резултати партнерства-локал. власти</i>
<ul style="list-style-type: none"> • финансије и др. ресурси (логистички и оперативни); • техничка подршка; • легалитет; • политичка подршка; • искуство на терену и контакти унутар институционалног оквира. 	<ul style="list-style-type: none"> • повећан кредибилитет кроз побољшану јавност рада и одговорност; • развијени нови капацитети и уведене нове оперативне процедуре; • повећана ефикасност и ефективност; • остварени циљеви.

<p>Корист за заједницу</p> <ul style="list-style-type: none"> • побољшано пружање услуга; • створена додатна вриједност; • побољшан квалитет живота; • побољшани капацитети заједнице.

Главни подстицаји за партнерство

Укључење у процес доношења одлука (Да се чује глас): Укључујући грађане у процес доношења одлука на општинском нивоу, они добијају шансу да изнесу своја размишљања и утврде приоритете у вези са процесом успостављања стандарда у

пружању услуга и спровођењу општинских задатака и одговорности. Од суштинског је значаја да се промовише укључење грађана у току идентификације проблема, с циљем да се осигура њихова посвећеност доношењу одлука о будућим пројектима у општини.

Подјела одговорности: На тај начин, локалне власти дијеле одговорност за општински развој и планирање са својим грађанима. То повећава могућност задовољства грађана политиком локалне управе, пошто она одражава потребе грађана и на тај начин чини да и грађани сnose дио одговорности за активности које се одигравају на локалном нивоу. Ова специфичност чини разлику између принципа партнерства и концепта учешћа грађана, тако што укључивање грађана диже на ниво одговорности грађана.

Легитимност: Под овим се подразумева да локална управа кроз партнерство може да повећа своју легитимност, пошто укључивање грађана у процесу доношења одлука на локалном нивоу повећава демократска овлашћења дата од стране грађана за специфичне пројекте, као и овлашћења локалној управи уопште.

Транспарентност: Принцип партнерства може да повећа транспарентност у раду локалних власти. Пошто су грађани укључени у процес доношења одлука и процес спровођења пројекта, општина показује отвореност која грађанима може дати бољи увид у рад и функционисање њених представника.

Самоодговорност: Ови процеси повећаног демократског учешћа грађана на локалном нивоу могу да помогну у промовисању осјећаја одговорности међу грађанима, тј. осјећај одговорности за активности у општини и активно учешће у тим активностима.

Обостране предности: (додатна стручност / уштеда трошкова / подршка специфичним групама): За локалну управу, укључење грађана према њиховим специфичним способностима може бити од помоћи. Грађани са стручним или посебним способностима могу помоћи у планирању и спровођењу пројекта. На тај начин општина може да уштеди средства која би иначе била потрошена. С друге стране, пружа се подршка стручности грађана, а грађани као појединци или путем удружења грађанског друштва, охрабрују се у свом раду.

Задовољство / Промовисање / Позитивна слика: Отворена сарадња између локалних власти и грађана може да доведе до повећања задовољства грађана оним што је урађено. Кроз оцјену пројекта грађани добијају прилику да поново искажу своје мишљење и дају коментар на спровођење пројекта. Поред тога, локална управа ово може да искористи да у јавности промовише позитивну слику о свом раду.

Додатна вриједност/ Повјерење: Сви ови видови партнерства могу додатно да допринесу међународном разумијевању и циљевима у општинским пословима, као и осјећају остваривања циљева заједничким снагама. Ово може допринијети и повећању повјерења у локалне власти и локалне структуре уопште.

	Грађани/грађ.друштво	Локалне власти
Идентификација проблема	<ul style="list-style-type: none"> • могућност давања мишљења 	<ul style="list-style-type: none"> • повећана легитимност • подјела одговорности • верификација финансирања и планирања
Израда пројектног плана	<ul style="list-style-type: none"> • транспарентност • планирање у складу са идентификованим проблемом • подршка специфичних група 	<ul style="list-style-type: none"> • стручност и капацитети • позитивна слика
Спровођење пројектног плана	<ul style="list-style-type: none"> • власништво • контрола 	<ul style="list-style-type: none"> • уштеда средстава • волонтеризам и развој културе учешћа
Оцјена	<ul style="list-style-type: none"> • сатисфакција/ контрола 	<ul style="list-style-type: none"> • сатисфакција/ промоција • побољшање
	<ul style="list-style-type: none"> • додатна вриједност • повјерење 	<ul style="list-style-type: none"> • додатна вриједност • повјерење

Партнерство у спровођењу општинских задатака и одговорности – подручја локалне управе отворена за партнерство

- Економски развој;
- Демократизација;
- Социјални развој, социјална помоћ и култура;
- Животна средина;
- Инфраструктура.

Економски развој:

Економски развој често захтијева првенствено правилну промоцију. Економска промоција општине се сигурно може спровести у партнерству локалних власти и локалних НВО-а. (невладиних организација). Додатне активности могу да укључују, на примјер, партнерство између локалног пословног удружења и локалних власти, с циљем повећања капацитета грађана да обезбједе запослење, на примјер, могућност стажирања и преквалификација радне снаге.

Демократизација:

Било која активност која поспјешује учешће грађана, транспарентност и одговорност локалних власти је отворена за партнерство у овој поткатегорији. На примјер: локална НВО, у складу споразумом постигнутим са локалним властима, спроводи кампању за

повећање учешћа грађана у предстојећим јавним расправама о буџету, промоцији Закона о слободи приступа информацијама (ЗОСПИ), итд.

Социјални развој, социјална помоћ и култура:

Партнерство у овој поткатегорији подразумијевало би укључивање грађана у пружање услуга социјално угроженим категоријама, које би, на примјер, могле да се огледају кроз помоћ старим и изнемоглим особама, дјечи, повратницима, овисницима, итд.

Везано за културу, тема партнерства би могла бити заједничка активност грађана и локалних власти у његовању и очувању културног наслеђеја.

Такође, у средишту пажње се може ставити и организовање културних манифестација које за циљ имају обогаћивање културног живота у заједници.

Животна средина:

У складу са искуством, израда Локалног еколошког акционог плана (ЛЕАП) се чини као једна од могућих опција. Међутим, у недостатку ЛЕАП-а могу се спровести разне активности кроз партнерство: едукација о заштити животне средине, пошумљавање у подручјима погођеним пожаром, итд.

Инфраструктура:

Партнерство у изградњи инфраструктуре спада у најпознатији облик партнерства у цијелој БиХ. Ово обично укључује изградњу разних путева, система водоснабдијевања или сличних пројеката у којима локалне власти и грађани дају допринос кроз новчана средства и кроз рад. У неким општинама постоје одлуке о заједничком финансирању оваквих пројеката (у омјеру 1 КМ : 1 КМ), као што је пракса и у Општини Модрича.

Утврђивање стандарда у пружању услуга-могуће области за партнерства:

- административне процедуре;
- социјалне мјере и спровођење политике;
- комуналне дјелатности и инфраструктура;
- објава информација и консултације;
- услуге које пружа уговорена трећа страна.

Административне процедуре:

Успостављање стандарда у административним процедурама представља јасан примјер партнерства између грађана и јавности, везано за услуге које се грађанима пружају у „згради општине“, гдје је удруживање у партнерство ради спровођења општинских задатака и одговорности упитно, ако не и немогуће (нпр. грађани не могу бити задужени за издавање извода из матичне књиге рођених).

У овом случају партнерство би се састојало од редовног испитивања, или добијања повратне информације о задовољству грађана општинским административним процедурама и одговарајућој реакцији локалних власти у побољшању стандарда у пружању услуга с циљем испуњења очекивања грађана. Испитивање задовољства грађана могу покренути обје стране, а исто важи и за предлагање мјера побољшања (или мјера које се могу идентификовати кроз заједничке активности). Међутим, на

локалним властима лежи крајња одговорност да измјени процедуре, структуре или да на неки други начин ојачају своје капацитете с циљем прилагођавања мишљењу и сугестијама грађана.

Социјалне мјере и спровођење политике:

Успостављање стандарда на ову тему односило би се на побољшање квалитета помоћи коју општина пружа било којој социјално угроженој категорији или побољшање квалитета помоћи коју општина пружа својим најзначајнијим институцијама кроз различите видове подршке (нпр. дотација дјечијим вртићима). Реакција локалних власти у смислу побољшања квалитета би представљала кораке предузете након добијања мишљења грађана кроз истраживање јавног мњења, отвореног приједлога или путем неког другог механизма. Социјалне мјере могу да обухватају помоћ старим и изнемоглим особама, дјечи, повратницима, итд.

Комуналне дјелатности и инфраструктура:

У овој поткатегорији, успостављање стандарда у пружању услуга би значило реаговање на захтјеве грађана којима се тражи побољшање услуга попут одвоза смећа (у смислу учесталости и времена одвоза), уличне расвјете (по било којем питању од увођења до одржавања), квалитет превоза ученика, итд.

Информисање и консултације:

Информисање и консултације су два термина која су у широкој употреби. У овом смислу, побољшање у пружању услуга би значило и побољшање квалитета и квантитета информација које се преносе грађанима, механизма за информисање и консултације са грађанима, са нагласком на учесталост и начин комуницирања. Промјена у начину извјештавања од стране медија чији је оснивач Скупштина општине, како би се задовољиле потребе грађана, може се посматрати као саставни дио укупне тежње ка успостављању стандарда у квалитету јавних расправа о буџету и њиховој учесталости, као и извјештавање грађана о тим јавним расправама, представља један од јасних примјера који се могу промовисати.

Услуге које пружа уговорена трећа страна:

Као што је раније наведено, неке теме се могу јавити у двије или више поткатегорија, као што је нпр. превоз ученика, који потпада и под „ комуналне дјелатности“ , а и под „услуге које пружа трећа уговорена страна“. Овдје кључну тачку представља побољшање стандарда кроз мјерење задовољства грађана, а потом измјене будућих тендерских услова и побољшавања или поништавања постојећих уговора, а све с циљем задовољавања захтјева грађана.

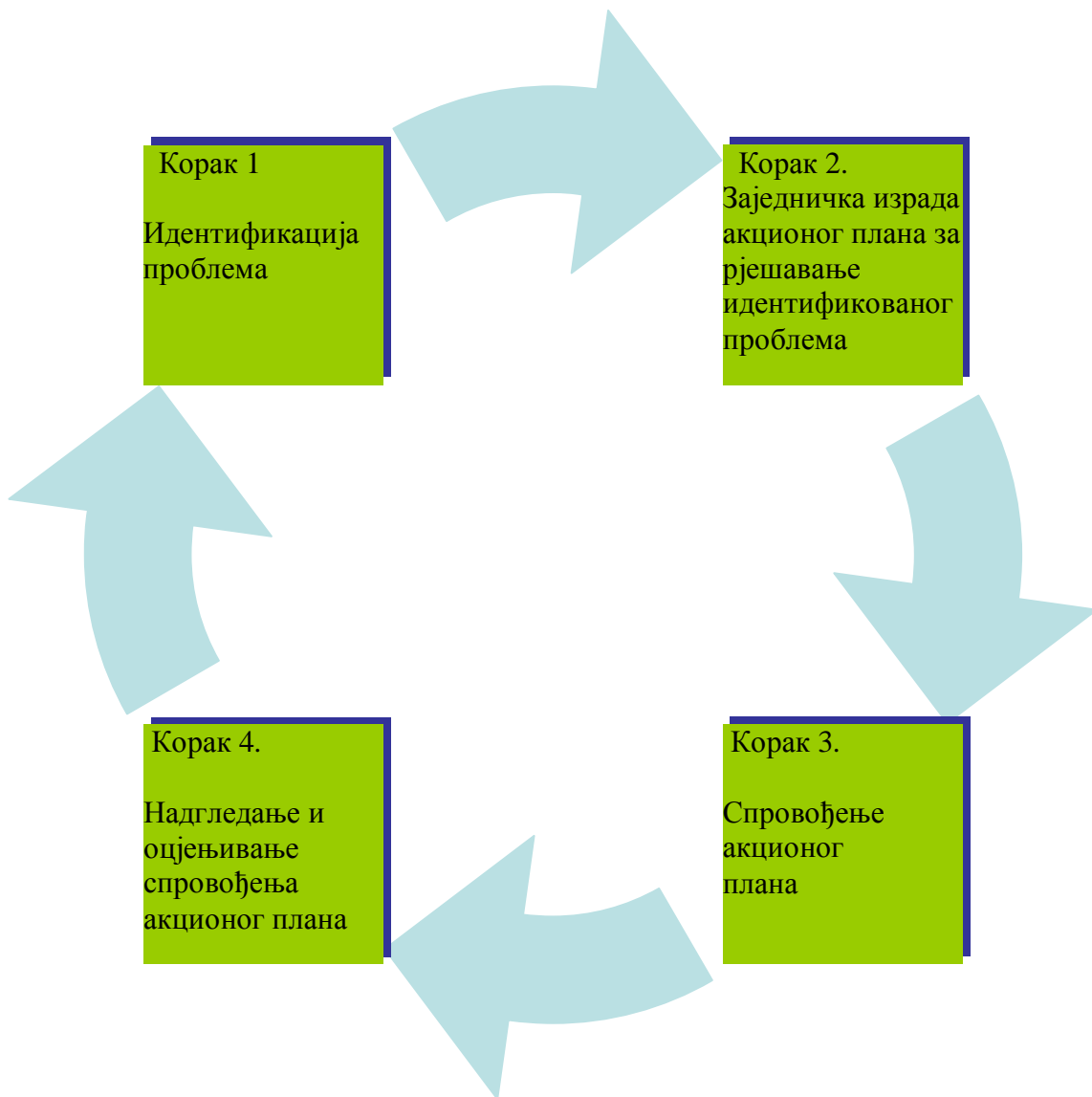
ПРОЦЕС ПАРТНЕРСТВА

Изградња партнерства кроз пројектни циклус

У овом контексту, ПРОЈЕКТНИ ЦИКЛУС подразумева следеће:

- идентификација проблема
- израда акционог плана
- спровођење акционог плана
- надгледање и оцјењивање спроведеног акционог плана

Корак 1 – Идентификација проблема

Овај корак се фокусира на заједничку идентификацију проблема који треба да се ријешу кроз партнерство. Имајући на уму могућа досадашња достигнућа кроз УГОВОР, Комисија за планирање општинског развоја- КПОР се намеће као неопходан

механизам који омогућује заједничку идентификацију проблема, јер представља оквир за процес консултација између грађана и локалних власти. Ипак, проблеми се могу заједнички идентификовати путем низа процедура, као на примјер:

а) *Путем консултација које се дешавају у већ успостављеним тијелима* (попут КПОР-а) или путем редовних састанака (тромјесјечних састанака са представницима локалних власти у мјесним заједницама, јавних расправа о буџету, итд.);

б) *Када једна страна преузима иницијативу да се представи одређено питање као проблем а друга страна се сложи* – чак и без предходне интеракције ово се може описати као консултација или дијалог (нпр. грађани једне мјесне заједнице шаљу писмо начелнику општине у којем износе свој проблем, а затим се начелник сложи са изложеним, без стављања тог проблема у званично разматрање);

в) *Истраживање јавног мњења које спроводе локалне власти* – у овом случају локалне власти врше испитивање да би утврдили да ли грађани одређено питање виде као проблем (нпр. неефикасност општинске административне службе) и преузимају даље одговарајуће кораке у складу са мишљењем грађана.

Без обзира на то која процедура се примјењује за заједничку идентификацију проблема, партнерство се у овој фази огледа кроз следеће:

- а) Утврђивање заједничке визије (потреба да се ријеши идентификовани проблем),
- б) Све стране дијеле одређени ниво одговорности за одабир једног проблема као приоритетног над осталим проблемима,
- в) Могуће консултације и компромиси које би требало остварити прије доношења коначне одлуке.

Корак 2 – Заједничка израда акционог плана

Овај корак се односи на израду акционог плана који има за циљ да ријеши заједнички идентификован проблем путем учешћа свих партнера и њиховог доприноса. То јесте вид партнерства, пошто обје стране учествују у процесу доношења одлука и дијеле одговорност за коначни резултат – квалитет акционог плана.

Заједничке комисије или мјешовите радне групе представљају основни механизам за остваривање партнерства у овој фази. Док КПОР треба посматрати као најважније тијело одговорно за преузимање ових активности, друга слична тијела су такође од значаја. Важно је нагласити да ће ниво доприноса сваког партнера варирати у

зависности од природе проблема и нивоа стручности потребног за његово рјешавање – једнак допринос није услов.

Корак 3 – спровођење акционог плана

Спровођење акционог плана подразумијева учешће свих партнера, али не претпоставља њихов једнак допринос овој активности.

Партнери су одговорни за реализацију активности у складу са заједнички договореним акционим планом и одговорни су за резултате.

Важно је нагласити да ниво доприноса сваког партнера може варирати у зависности од природе активности која се спроводи, њеног интензитета и нивоа стручности које њено спровођење захтијева. Поред тога, допринос спровођењу активности се може дати у различитим облицима и подијелити на основу различитих критеријума, који не морају утицати на статус партнерства, пошто партнерство не мора подразумијевати једнак допринос у свим могућим видовима. У спровођење се такође могу укључити вањски сарадници који могу да дају додатни допринос својим капацитетима и стручношћу.

Корак 4 – надгледање и вредновање спровођења акционог плана

- *мјешовите комисије које ће надгледати и оцјењивати спроведене активности*
- *истраживање јавног мњења*
- *извјештавање*

Партнери који су заједнички идентификовали проблем, израдили акциони план за рјешавање тог проблема и заједнички спровели тај акциони план, могу такође заједнички да надгледају спровођење акционог плана и да оцијене његов утицај. Ово је такође примјетиво и једнако важно када је уговорена трећа страна за спровођење акционог плана. Овај корак би био од суштинског значаја за све друге партнерске активности, пошто би побољшао одрживост праксе партнерства и повећао међусобно повјерење. Ова активност појачава заједничку одговорност свих страна укључених у партнерство и даље промовише транспарентност у локалној заједници.

МЕХАНИЗМИ ЗА ПРОЦЕС ПАРТНЕРСТВА

Механизми за четири корака у процесу партнерства:

Могући механизми за заједничку идентификацију проблема

- јавни скупови (зборови грађана , јавне расправе, неформални сусрети с грађанима) , мјесне заједнице, грађанске иницијативе, координативни састанци са грађанским групама и сл.

Могући механизми за заједничку израду акционог плана

- мјешовите радне групе по појединим темама (након идентификације проблема), координацијски састанци са заинтересованим групама и сл.

Могући механизми за заједничку спроведбу акционог плана

- учешће грађанских група и финансирању и provedби („марка на марку“, кориштење стручних и физичких капацитета, учествовање у разним одборима и радним тијелима, те кориштење других ресурса)

Могући механизми за заједничко оцјењивање партнерске активности

- учешће представника грађанских група у раду тијела за оцјењивање и заједничком сачињавању извјештаја тог тијела).

Критерији за покретање партнерства између локалних власти и грађана

Критерији за селекцију партнерских активности:

- корист за ширу заједницу
- дио општинских стратешких развојних циљева
- приоритетност проблема који је као такав утврђен од стране партнера
- специјалне / хитне / специфичне потребе заједнице или грађанских група

Критерији за селекцију партнера:

- углед и кредибилитет
- легитимност и ауторитет
- капацитет за допринос
- поузданост и посвећеност

Начини имплементације ове стратегије зависе о мјерама које су предходно побројане, а које је потребно спровести како би се унаприједио статус мјесне заједнице, НВО сектора и привреде. Ипак, прво што је потребно у имплементацији ове Стратегије јесте њено презентовање широј јавности.

Шта значи „ како презентовање стратегије јавности, је квалитетно“?

То значи да је први и главни корак у имплементирању учињен тек онда када је појединац (јавност) схвати важност и флексибилност овог документа и посебно важност партнерства, када се , дакле, појединац самоиницијативно и с повјерењем укључи у ажурирање Стратегије партнерства Општине Модрича са грађанима тек тада се може приступити другом кораку у имплементацији.

Други корак је израда свеобухватног, детаљног плана активности даље имплементације стратегије.

Након израде таквог плана ће групе формиране од особа / институција задужених за имплементацију стратегије преузети на себе реализацију активности из „свог“ домена. Следећи корак је праћење имплементације прва два корака.

Шта смо учинили? Колико успјешно? Шта треба промијенити , односно побољшати?

Слиједи ажурирање плана активности, уколико је потребна и даљња имплементација.

Остали кораци у имплементацији су исти.

То значи: информисање , прикупљање повратних информација , сходно томе , реализација преузетих обавеза и активности, сагледавање постигнутих резултата и евентуалне измјене плана ради квалитетније даље имплементације и остварења коначних резултата дефинисаних предложеним мјерама у свакој области (мјесне заједнице, НВО, привреда).

Битно је напоменути да се посебно треба обратити пажња на периодично праћење у чињењу и сходно томе ажурирање плана даљних активности.

Процедура за пријављивање и селекцију

Општина ће , уз стручну помоћ Радне групе за Партнерство и уз консултацију грађанских група, израдити образац за иницирање партнерских пракси од стране грађанских група. Образац ће бити доступан у Шалтер сали општине Модрича, као и у просторијама мјесних заједница и свих удружења грађана, те ће се прикупљени обрасци са иницијативама квартално разматрати од стране општинске администрације и мјешовите групе за спровођење, формиране у складу са одлученим.

Буџет и финансије

Грађанско друштво ће имати утицај на предвиђање новчаних средстава за партнерске активности путем редовних консултација при креирању и усвајању Буџета општине. У наредном периоду ће се процијенити захтијева ли имплементација ове Стратегије, тј. провођење партнерских активности посебну ставку у Буџету или ће се финансирање

вршити из других буџетских ставки, у зависности од области у којој се партнерство проводи.

Тијело задужено за партнерство

Задаци и одговорности тијела задуженог за партнерство:

- радна група за партнерство је формирана с циљем постављања смјерница за побољшање постојећих и увођење нових пракси партнерства са грађанима, те израде Стратегије партнерства као стратешког документа општине у овој области;
- радна група ће се састајати како је предвиђено овом Стратегијом, те разматрати понуђене праксе Партнерства, прослијеђивати их даље према релевантним општинским службама и дјеловати консултативно у даљем току процеса;
- група је стално тијело с мандатом од четири године, одлуке у њој се доносе већином гласова присутних чланова;
- Партнери у раду Радне групе за Партнерство су : Начелник општине, општинске административне службе, Скупштина општине, мјесне заједнице, удружења грађана, медији и други.

Састав тијела задуженог за партнерство

Радна група за партнерство састављена је од представника општинске администрације, Скупштине општине, цивилног друштва и медија. Све организације цивилног друштва имају право предлагати чланове радне групе, док чланове испред општинске администрације и Скупштине општине ,предлаже Начелник општине , односно Предсједник Скупштине општине у консултацији са радним тијелима Скупштине општине. Коначан састав тијела потврђује Начелник општине.